

ring og Winther. D. Madsen havde 3 Stemmer og Gad 1 Stemme.

Man gif derpaa til den følgende Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af Forslag til Lov om de kommunale Valg.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Spalte 1955 ff.)

Berg: Grundtanke i dette Lovforslag er jo vel bekendt; det er den samme Grundtanke, som den mere friske Del af Folkethinget har hyllet saa længe, vi have haft en fri Forfatning; ja, Spørgsmaalet kom som bekendt allerede frem paa den grundlovgivende Rigsforsamling. Naar man endnu ikke har faaet gennemført en saadan Ordning, som Lovforslaget tilsigter, da er det paa Grund af de Forhold, hvorunder den friske Del af Folkethinget hidtil har virket.

Førmanden: Maatte jeg bede det ærede Medlem om ikke at betegne den ene Del af Folkethinget som mere friskt end den anden Del, da vi maa antage, at Alle arbeide med samme Frihedsind.

Berg: Jeg skal adlyde Førmanden. Desuagtet er jeg af den Formening, at de, der stemme imod dette Forslag, ikke ere saa friske som de, der stemme for det, og saaledes er der mangfoldige Forslag, som komme til at ligge for, der efter min Opfattelse.

Førmanden: Men det ærede Medlem vil uventet op erkende, at der er mangfoldige Meninger, som maaste kunne have deres Berettigelse, men som det ikke kan gaa an at fremsætte her, fordi det vilde nedbryde den Tone, som er nødvendig her i Thinget.

Berg: Jeg vil nødig forsvære den gode Tone og allermindst, naar man vil hjælpe med til at fremme dette Forslag; saa vil jeg være særdeles taknemmelig, og saa vil jeg i hvert Fald ikke disputere om dette "noget mere" eller "noget mindre" i denne Henseende. Jeg siger altsaa, at der er en vis Del af Folkethinget, som altid har holdt paa, at den almindelige Valgrets Princip skulde gjøres gjældende ved de kommunale Valg. Der er en vis anden Del af Folkethinget, som altid har modsat sig denne Betragtning, og denne visse anden Del har haft Overmagten og har derfor været i Stand til at faae sin Afkuelse sat igennem, saaledes at man nu for de kommunale Valg har faaet indført Grundtætninger, der staa i den mest skærende Modsetning til den Frihed, man skabte ved Grundloven af 1849. Det maa jo være rigtig. (Stemmer. Ja.) Saaledes som Sa-

gerne nu ere, kan et lille Mindretal i en Kommune eller et Amt i Grunden regiere det Hele eller i alt Fald standse Maskineriet. Tæge vi f. Ex. en Kjøbstad og sætte, at den har 500 Velgere, i hvilket Fald det jo ikke er saa lille en Kjøbstad, saa kan en Femtedel eller 100 af dem vælge den saakaldte mindre Halvdel af Byraadet. Men selvfølgelig kan jo Flertallet af denne Femtedel, altsaa 51, afgjøre Sagen, og tænke vi os nu, hvad der almindelig er Tilfældet, at Udførelse blive borte, kan man omtrent være sikker paa, at en saadan lille Klasse i en By, der samler sig om visse Mænd — og de, der saaledes angive Toner, ere i Reglen Embedsmændene i Byen — i Reglen kunne sætte Mindretallet ind i Byraadet, uden at det almindelige store Velgerfor kan sætte sig derimod. Naar de saa have den fødte Formand, som ogsaa er stemmeberettiget, ved Siden af sig, saa udgjøre de Halvdelen, og som Halvdelen kunne de forhindre enhver Beslutning i Byraadet. I dette Tilfælde er det høist 51 Mænd plus Borgmestren, i Alt 52 Mænd, som kunne kommandere hele Historien imod hele Byen. Gaa vi derefter over til Amtene og tage et Amt med 60 Kommuner, saa kunne over Halvdelen af 60 af de Høistbestattede — thi kun saa Mange ere med til at vælge den mindre Del af Amtsraadet — naar de ere enige og holde sammen, med 31 Stemmer være i Stand til at sætte Valget af den mindre Del af Amtsraadet igennem, og naar de paa deres Side have den fødte Formand, Amtmanden, saa udgjøre de Halvdelen; de 31 Proprietærer plus Amtmanden kunne altsaa sætte en Bom for hele det øvrige Amt — lad der saa ogsaa være en 60—70,000 Mennesker i Amtet — og staa for Styrelsen og udskrive Skatter til et Beløb, som gaar ud over Hartkorsnskatte. Nu kunde man jo sige: ja, men det er dog kun halvt om halvt i disse Tilfælde; men jeg skal da bemærke, at det næsten er en uundgaaelig Selvfølge, at der af dem, som ere valgte efter de almindelige Valgretsprinciper, altid vil blive Enkelte, som af de Hensyn, der ofte lede saa Mange — og det ikke altid efter Overbevisningen — ville slutte sig til, hvad man i daglig Tale kalder de Store, altsaa til den Del af Amtsraadet eller Byraadet, som jeg her har nævnt. Dette tror jeg vil vise sig næsten overalt at være Tilfældet i Praxis, saa at, naar de have den fødte Halvdel til, ere de i Reglen altid sikre paa at have Flertal. Denne Ordning er forsvaret, og den nuværende Regjering har hævdet, at den var hensigtsmæssig, rigtig og god og har modsat sig Forandring deri. Jeg skal med Hensyn til Amtsraadet bemærke, at den anden Halvdel, den store Halvdel jo, som bekendt, udgaar ved Valg af Udsendinge een fra hvert Sogneraad; men da Sogneraadets Flertal er udgaaet ved de Høistbestattedes Valg, saa ville i Virkeligheden de $\frac{2}{3}$ af Amtets Skatteydere ingen Indflydelse have ved Amtsraadsvalget. Gaa vi nu til Sogneraadet, og tage vi f. Ex. et